

Styrende dokument	Prosess: Føre tilsyn	Retningslinje
Utarbeidet av: babir		Utgave: 1
Sist endret: 11.02.2019	Prosesseier: Karen Johanne Baalsrud	ePhorte saksnr: 2019/35627

Tilsyn med bruk av piggråd

Formål

Formålet med retningslinjen er å fremme god dyrevelferd hos dyr gjennom å føre tilsyn med etterlevelsen av dyrevelferdslovens forbud mot å regulere dyrs ferdsel med piggråd.

Retningslinjen skal bidra til et enhetlig tilsyn og virkemiddelbruk vedrørende dyrevelferdslovens § 15 første ledd.

Virkeområde

Retningslinjen gjelder forståelse av piggrådforbudet i Dyrevelferdsloven § 15 innenfor lovens virkeområde § 2 samt avdelingskontorenes tilsyn med etterlevelse av dette forbudet.

Beskrivelse

Forbudet mot bruk av piggråd § 15 første ledd annet punkt

Forbudet i § 15 første ledd annet punkt retter seg mot nye gjerder, og vedlikehold av eksisterende gjerder med behov for helt eller delvis utskifting av gjerdetråd. Forbudet retter seg mot gjerder som har til formål å *regulere dyrs ferdsel*. Annen bruk av piggråd vil ikke være forbudt etter dette punktet. Det er ingen unntak for piggråd i kombinasjon med annet gjerdemateriale, slik det var i tidligere regelverk.

«Dyrs ferdsel» må tolkes i lys av lovens formål i § 1 om å fremme god dyrevelferd, og § 3 om at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Forbudet mot piggråd ble vedtatt i den hensikt å hindre dyr fra å bli skadet, noe som innebærer at «dyrs ferdsel» må forstås som ethvert sted det med rimelig grad av sannsynlighet må kunne forventes at dyr oppholder seg og/eller beveger seg. Dette gjelder både egne dyr og andres dyr og villlevende dyr. Eier må sannsynliggjøre annet formål dersom piggråden ikke er satt opp for å regulere dyrs ferdsel dersom det finnes dyr i området.

I noen tilfeller blir piggråd benyttet primært til annet formål enn å regulere dyrs ferdsel, feks i forbindelse med sikring av fabrikker, lager, militære områder, flyplasser og lignende for å hindre inntrenging fra uvedkommende. I den grad slike gjerder utgjør en fare for dyrs velferd, kan gjerdet likevel være forbudt etter § 15 første ledd første punkt.

Piggråd som er plassert slik at det vanskelig kan regnes som «gjerde» (for eksempel piggrådrester), kan ikke pålegges fjernet i medhold av § 15. I den grad slike rester likevel utgjør en fare for dyr som beveger seg i området, vil dette kunne forlanges fjernet med hjemmel i § 3 annet punkt. Lov om grannegjerde regulerer også plikt til opprydding av gjerderester.

§ 15 skal forstås slik at oppsetting av nye gjerder og bruk av ny gjerdestråd skal reguleres av første ledd annet punkt. Eksisterende gjerder må vurderes etter første punkt.

Eksisterende gjerder

I forarbeidene framkommer det at «eksisterende gjerder, også de med piggråd, må vedlikeholdes» og at piggråd ikke kan brukes når materiale i gamle gjerder må skiftes ut. Formuleringen vil ikke være til hinder for å kunne fatte vedtak etter § 15 første punkt med pålegg om å fjerne eksisterende piggrådgjerder (også godt vedlikeholdte gjerder) dersom gjerdet utgjør en fare for dyrs velferd. Dette gjelder selv om gjerdet er godt vedlikeholdt.

Tilstanden til gjerdet kan ha betydning for hvilken frist som skal fastsettes for å fjerne piggråden, der et dårlig vedlikeholdt gjerde med fare for helt eller delvis nedgroing til bakken bør få en kortere frist for fjerning sammenlignet med et gjerde som er godt vedlikeholdt.

Pliktsubjekt (den som et vedtak med pålegg skal rette seg mot)

Dyrevelferdsloven § 15 viser i 2.ledd til «Den som er ansvarlig for bygningen, gjerdet og innretningen». Det er ingen nærmere angivelse av pliktsubjektet. Det vil normalt være eier av grunnen som i første omgang må holdes ansvarlig.

Dersom gjerdet er plassert i grensen mellom to eiendommer, skal den med gjerdeansvaret etter lov om grannegjerde, i første omgang kunne holdes ansvarlig. Gjennom å kontakte begge naboer vil det kunne avklares hvem av disse som har gjerdeplikt. Ansvaret kan i noen tilfeller også avklares gjennom kontakt med lokale landbruksmyndigheter. Er naboene uenige om hvem som har gjerdeplikten, vil de ha anledning til å få fastsatt ansvaret ved skjønn etter grannegjerdelova § 16.

Tilsyn og bruk av virkemidler

Bruk av piggråd er ikke registreringspliktig, og Mattilsynet har dermed ingen systematisk oversikt over hvor dette finnes. Ulovlig bruk vil dermed som oftest måtte avdekkes ved tilfeldige observasjoner, ved andre inspeksjoner og ved bekymringsmeldinger fra publikum samt informasjon om skader på dyr. Tilsyn med bruk av piggråd gjøres ut fra en risikovurdering og mattilsynets øvrige prioriteringer.

Der det ved inspeksjon blir avdekket ulovlig bruk av piggråd, skal det når det ansees nødvendig, fattes vedtak med pålegg om innen en viss frist til å fjerne piggråden (eller å gjennomføre andre risikoreducerende tiltak). Fristen må fastsettes etter en konkret vurdering, basert på hvor stor risikoen er for at dyr blir skadet, og hvor mye

arbeid det vil innebære å fjerne piggråden. Dårlig vedlikeholdte gjerder der piggråden helt eller delvis har ramlet ned, utgjør et stort farepotensiale og bør derfor få en kort frist. Det samme gjelder områder der det ferdes mange dyr.

Dersom det er fattet vedtak med pålegg om å fjerne piggråd, og avviket ikke blir rettet innen den fastsatte fristen, kan det være anledning til å ilegge tvangsmulkt etter dyrevelferdsloven § 35.

Dyrevelferdsloven § 32 første ledd angir at tilsynsmyndigheten kan gjennomføre nødvendige tiltak dersom vedtaket ikke etterkommes, dvs fjerne gjerdet eller gjerderester. Etter bestemmelsens fjerde ledd kan tiltak gjennomføres på dyreholders regning. Det gjøres oppmerksom på at eier ikke nødvendigvis er dyreholder for de dyrene som gjerdet utgjør en fare for. I slike tilfeller har mattilsynet ikke lovhjemmel til å kreve refusjon av kostnader ved effektivering av vedtaket.

Det vises for øvrig til retningslinje for bruk av virkemidler.

Ingen adgang til å dispensere

Dyrevelferdsloven har ingen hjemmel for å kunne gi dispensasjon fra forbudet.

Referanser

Endringer

Utgave	Godkjent	Godkjent av	Utarbeidet av	Endring
01	11.02.2019	kajba	babir	1. utgave av dokumentet godkjent. Dokumentet er tidligere godkjent, men har ikke vært i riktig mal. Overført til riktig mal nå, som betinger at nytt dokument må opprettes.
				<Viktigste endringer i forhold til forrige utgave samt begrunnelse>